

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (42)

**РІК НЕЗЛАМНОСТІ! РІК ПЕРЕМОГИ!
*УСІМ ОСВІТЯНАМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ...***

Вінниця – 2023

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 1 (42)

Свідомство про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал
(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік
Мова видання: українська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 7 від 23 лютого 2023 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкач С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 1(42) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2023. 146с.

ЗМІСТ

С Л О В О Р Е Д А К Т О Р А

ТУРЛЮК СВІТЛАНА, ЮНАШ ВІКТОРІЯ

ГОЛОВНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ І ФОРМ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ КОЛЕДЖУ 5

Ф І Л О Л О Г І Ч Н І С Т У Д І Ї

БАБІЙ АЛЛА, ВЕРЕМІЙ А. А.

МІСІЯ, БАЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ЗАВДАННЯ СУЧАСНИХ ФАХІВЦІВ ФІЛОЛОГІВ-СЛАВІСТІВ 13

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, БІЛИК ІРИНА

ПОЗАКЛАСНА РОБОТА З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ ЛІТЕРАТУРНО ОБДАРОВАНОЇ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ 19

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ГУЧОК НАДІЯ

КОРОТКИЙ ЕКСКУРС В ІСТОРІЮ СТАНОВЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ЧАСІВ КИЇВСЬКОЇ РУСІ ДО СЕРЕДИНИ ХХ СТОЛІТТЯ 25

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ІВАШКО АНАСТАСІЯ

ІСТОРИЧНА ІНВЕРСІЯ В ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРАХ ЯК АВТОРСЬКИЙ ПРИЙОМ БАЧИТИ СВІТ ІНАКШЕ 31

МИХАЛЬЧУК ОЛЕСЯ, ДЕРЕВЕНКО ОЛЕКСАНДРА

THE IMPACT OF ENGLISH BIBLICAL TRANSLATIONS ON THE DEVELOPMENT OF LANGUAGE AND LINGUISTICS 38

П С И Х О Л О Г О - П Е Д А Г О Г І Ч Н І С Т У Д І Ї

СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА

ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ 44

ГОРОДЕЦЬКА ВАНДА

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОХОДЖЕННЯ ФОЛЬКЛОРНОЇ ПРАКТИКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ 57

БАРЩЕВСЬКА ІННА

ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ТА ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ ІЗ СИНДРОМОМ АСПЕРГЕРА ТА СДУГ 61

ЦІСАР ІРИНА, БОРОДІЙ ОЛЬГА

РОЛЬ КАЗКИ В РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ 65

ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, КАПУСТА ДАР'Я

РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ СТЕЖИНИ В ОЗНАЙОМЛЕННІ ДОШКІЛЬНИКІВ З ПРИРОДНИМ ДОВКІЛЛЯМ 68

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ПЕДОЧЕНКО АНАСТАСІЯ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА ІСТОРИЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ НАОЧНИХ ЗАСОБІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ 72

ЦІСАР ІРИНА, РУМЯНЦЕВА ВІКТОРІЯ

ВПЛИВ АРТ-ТЕРАПІЇ НА МОВЛЕННЄВИЙ РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНИКА..... 78

МАРЦЕНЮК ОЛЕНА

ПСИХОЛІНГВІСТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ СУЧАСНИХ ЗАНЯТЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ..... 82

Н А У К О В О - М Е Т О Д И Ч Н І С Т У Д І Ї

БУГА ОКСАНА

НАБУТТЯ ПРОФЕСІЙНО-ЗНАЧУЩИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЗАСТОСУВАННЯ ДІЛОВИХ ІГОР..... 88

ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО

ЕВОЛЮЦІЯ МЕТОДИКИ ТРЕНУВАННЯ В БІГОВІ НА ВИТРИВАЛІСТЬ..... 93

СКРИПНИК НАДІЯ, ВОЛКОТРУБ А.О., ДЕМЧУК ВЕРОНІКА

STORYTELLING ЯК КОМУНІКАТИВНИЙ ТРЕНД ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ..... 98

СКРИПНИК НАДІЯ, КОГУТЮК ОКСАНА, МАКСИМЕНКО Н. В., ТКАЧУК ТЕТЯНА

МЕТОДИ СТИМУЛЮВАННЯ І МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ..... 104

ШУСТОВА НАТАЛІЯ, ГОРБАТЮК А. В.

*ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПИСЬМОВОГО ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ БАГАТОЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ*109

СТЕПОВА АЛЛА

МУЗИЧНО-ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ГАРМОНІЙНО РОЗВИНЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ..... 114

ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, ЦІСАР ІРИНА

ВИКОРИСТАННЯ «РОЗВИВАЮЧОГО ПРОСТОРУ» ЗА М. МОНТЕССОРІ ДЛЯ КОРЕКЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ..... 118

ЯРЕМЧУК ОКСАНА

ФОРМУВАННЯ ІНІЦІАТИВНОСТІ І ПІДПРИЄМЛИВОСТІ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ ЗА ДОПОМОГОЮ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЖИТТЄВИХ ЗАДАЧ ФІНАНСОВОГО ЗМІСТУ..... 123

В І Д О М І І М Е Н А

ПОХИЛЮК ОЛЕНА

«ТОЙ, ЩО СЕРЦЕ ОБЕРНУВ У СУРМУ» (бесіда до 115-річчя від дня народження Олега Ольжича (приклади поезії за збіркою «Незнаному воякові»..... 127

КІСЕЛЬОВ ДМИТРО

Б. ШОУ. ХУДОЖНЯ ПРАКТИКА: ПРОБЛЕМИ І ТРАДИЦІЇ..... 130

ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ

ПЕРШІ ПІВ ТИСЯЧІ РОКІВ З ІСТОРІЇ ШПИКОВА..... 133

К О Н К У Р С И 1 4 0

4. Михальчук Т. Філософський аспект гуманістичної педагогіки Марії Монтессорі // Вісник / Асоціація Монтессорі-вчителів України. Київ : «КОМПАС», 1997. Вип. 2. С- 5-11.

5. Монтессори Мария. Дом ребенка. Метод научной педагогики. СПб : Гомель, 1993. 336 с.

6. М. Монтессори. Разум ребенка (главы из книги). Москва : Крааль, 1997, 176 с.

7. Монтессори М. Самовоспитание и самообучение в начальной школе. Київ, 1995. 108 с.

Стаття надійшла до редакції

12 лютого 2023

ФОРМУВАННЯ ІНІЦІАТИВНОСТІ І ПІДПРИЄМЛИВОСТІ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ ЗА ДОПОМОГОЮ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЖИТТЄВИХ ЗАДАЧ ФІНАНСОВОГО ЗМІСТУ

УДК 373.5.016:51]: 33

ЯРЕМЧУК ОКСАНА

*старший викладач кафедри науково-природничих та математичних дисциплін
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Показана значущість розв'язування задач з фінансовим змістом на уроках математики в профільній школі. Авторська задача може бути зразком для створення власних задач.

Ключові слова: *ініціативність і підприємливість, формування ключової компетентності, життєві задачі, задачі з економічним змістом, профільна школа.*

Спостерігаючи і аналізуючи завдання з математики, які виносилися на ЗНО, можна зробити висновок, що кількість задач пов'язаних з фінансами з кожним роком зростає. Підібрані задачі досить актуальні та цікаві: від оплати за поповнення рахунку телефону (2017р.), вартості оренди велосипеда (2020р.) до оплати за заправлення автомобіля паливом, якщо ціна пального зросла (2021р.). Такі задачі потребують не лише знань з математики і їх практичного застосування, а й з економіки.

Однією з наскрізних ліній в програмі з математики (алгебри і початків аналізу та геометрії) для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів

виділено «Підприємливість і фінансову грамотність». Вона реалізується під час вивчення відсоткових обчислень, рівнянь та функцій, розв'язуванні прикладних задач і спрямована на забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань, спроможність застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Діючі підручники з математики для 10 класу (2018р.) і 11 класу (2019 р.), авторами яких є Бевз Г. П. і Істер О. С., містять прикладні задачі, які відображають реальні життєві ситуації, пов'язані з економічною грамотністю і підприємливістю, у рубриці «Життєва математика», або позначені спеціальною

умовною позначкою \$. Такі задачі дають можливість показати тісний зв'язок теорії з практикою, економічних знань з повсякденним життям, використання математики при вирішенні побутових проблем. Щоб прищепити дитині навички діяльності в реальному житті, необхідно вчити її мислити й діяти за законами економіки і математики.

Актуальність питання полягає в тому, що для формування ключової компетентності «Ініціативність і підприємливість», яка дасть можливість вирішувати актуальні життєві проблеми і завдання, потрібно регулярно на заняттях з математики розв'язувати задачі фінансового змісту.

Метою даної статті є розгляд прикладів розв'язування задач пов'язаних з фінансами на заняттях з математики та аналіз отриманих результатів.

Розглянемо дві старовинні задачі:

1. Задача Адама Різе (XVI ст.)

Троє хочуть купити коня за 12 флоринтів, але ніхто особисто не має такої суми. Перший каже двом іншим: «Дайте мені кожен по половині своїх грошей, і я куплю коня». Другий каже першому і третьому: «дайте мені по одній третій ваших грошей, і кінь буде мій». Потім, третій каже двом першим: «Дайте мені тільки по чверті ваших грошей, і кінь буде мій». Питання: скільки грошей було у кожного?

Перекладемо дану задачу на мову математики і побудуємо математичну модель.

Розв'язання

Нехай у I було x флоринтів, у II – y флоринтів, а у III – z флоринтів. Складемо 3 рівняння:

$$\begin{cases} x + \frac{y}{2} + \frac{z}{2} = 12, \\ \frac{x}{3} + y + \frac{z}{3} = 12, \\ \frac{x}{4} + \frac{y}{4} + z = 12. \end{cases}$$

Об'єднаємо їх в систему і розв'яжемо. Спочатку домножимо перше рівняння на 2, друге на 3, а третє на 4. Потім віднімемо почленно від першого друге і отримаємо $x = 2y$, тобто $y = \frac{x}{2}$. Далі віднімемо від першого рівняння третє та отримаємо $x = 3z$, тобто $z = \frac{x}{3}$. Підставимо знайдені y і z у перше рівняння і отримаємо рівняння з однією змінною x . Розв'язавши його ми знайдемо, що $x = 8\frac{8}{17}$, відповідно $y = 4\frac{4}{17}$, $z = 2\frac{14}{17}$.

Відповідь: $8\frac{8}{17}$ флоринтів у I, $4\frac{4}{17}$ флоринтів у II і $2\frac{14}{17}$ флоринтів у III.

Дана задача вчить домовлятися, прислухатися до думки інших, аналізувати і ухвалювати оптимальні рішення, працювати в команді з метою вибору найкращого рішення. Зміст задачі зрозумілий і цікавий, що сприяє збудженню інтересу та гарному розумінню її розв'язання.

2. Задача Рейно (XVIII ст.)

Дехто, помираючи, лишив заповіт, згідно з яким старший син отримує з повного спадку 100 франків і десяту частину залишку, другий – 200 франків і десяту частину нового залишку, третій – 300 франків і десяту частину нового залишку і так далі до останнього. При цьому частки всіх повинні бути рівними. Знайти розмір залишеного спадку, число синів і частку кожного.

Розв'язання

Нехай спадок буде x , тоді I син отримає $\frac{x-100}{10} + 100$. Оскільки частки всіх повинні бути рівними, то різниця між

десятою частиною залишку першого і десятою частиною залишку другого буде становити 100 франків. Розв'язавши відповідне рівняння ми знайдемо, що спадок становив 10100 франків.

Відповідь: 10100 франків, 9 синів і 1100 франків отримає кожен син.

Дана задача вчить бути мудрим, розсудливим і справедливим, оскільки спадок було поділено між синами так, щоб частки всіх були рівними; правильно поводитися з грошима.

Розглянемо задачу з підручника Істер О. Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія, рівень стандарт, 11 клас, 2019р.) [4, с. 107]

3. Задача №11.19

Офіс обладнаний приладами освітлення, які споживають 900 ват щогодини. Щодоби прилади працюють по 10 годин. Якщо замінити прилади освітлення на енергозберігаючі, то витрати скоротяться на 30%.

1) Скільки ват протягом тижня (5 робочих днів) можна заощадити, використовуючи енергозберігаючі прилади?

2) (Практична діяльність.) Дізнайтесь, скільки коштує 1 кВт-год (1 кВт = 1000Вт). Обчисліть, скільки грошей можна зекономити протягом 5 робочих днів, якщо використати енергозберігаючі прилади.

Розв'язання

$$900 \cdot 10 = 9000 \text{ (Вт)} - \text{за 1 добу};$$

$$9000 \cdot 5 = 45000 \text{ (Вт)} - \text{за тиждень};$$

Складаємо пропорцію.

Оскільки, 45000 Вт – 100%, а

x – 30%, то

$$x = \frac{45000 \cdot 30}{100} = 13500 \text{ (Вт)} \\ = 13,5 \text{ (кВт)} - \text{можна заощадити, використовуючи енергозберігаючі прилади.}$$

У 2023 році тариф на електроенергію зріс і становить 5-7 грн./кВт-год.

Якщо взяти найменшу ціну, тобто 5 грн./кВт-год, то $5 \cdot 13,5 = 67,5$ (грн.) – можна зекономити за 5 робочих днів.

Відповідь: 1) 13,5 кВт; 2) 67,5 грн.

4. Авторська задача

Родина витрачає 23% своїх доходів на оплату житла 30% - на продукти харчування, бо ще мають свій город, 18% - на курси і репетиторів для доньки, 10% - на різні одноразові витрати, а решту – 38000 грн. на рік, на відпочинок.

1) Який річний бюджет родини?

2) Родина вирішила, оскільки в Україні йде війна і потрібно наближати перемогу, частину грошей перераховувати на допомогу ЗСУ і постраждалим. Домовились віддавати на ці потреби 3% річного бюджету. Про яку суму йде мова в рік? А в місяць?

Розв'язання

$23+30+18+10=81\%$ - становлять витрати, крім відпочинку;

$100\% - 81\% = 19\%$ - йде на відпочинок, що становить

38 000 грн.

Складаємо пропорцію. Оскільки,

19% – 38 000 грн., а

100% - x , то

$$x = \frac{38\,000 \cdot 100}{19} = 200\,000 \text{ (грн.)} - \text{річний сімейний бюджет.}$$

Знайдемо 3% від 200 000 грн. Оскільки,

200 000 грн. – 100%, а

x – 3%, то

$x = \frac{200\,000 \cdot 3}{100} = 6000$ (грн.) – *підє на допомогу ЗСУ в рік.*

$6000:12 = 500$ (грн.) - *підє на допомогу ЗСУ в місяць.*

Відповідь: 1) 200 000 грн.; 2) 6000 грн., 500 грн.

Сюжети цих задач підказали життєві обставини сьогодення. Вони є досить актуальними у цей важкий воєнний час для кожного українця. Допомога армії, питання електроенергії торкаються всіх і всі мріють про світле і мирне майбутнє. Дані задачі вчать бути економними,

особливо берегти електроенергію в зимовий період, коли її споживання збільшується; вирішувати життєві проблеми, планувати свій день і витрати правильно, ухвалювати найкращі рішення. А ще ці задачі про патріотизм, любов до своєї держави і ближнього та віру в перемогу України.

Приклади використання математики у вирішенні життєвих фінансових питань сприяє формуванню стійких мотивів до навчання, ініціативності і підприємливості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бєвз Г.П. Математика: Алгебра і початки аналізу та геометрія. Рівень стандарту: підруч. для 10 кл. закл. заг. серед. Освіти. Київ: Видавничий дїм «Освіта». 2018. 288 с.
2. Бєвз Г.П. Математика: Алгебра і початки аналізу та геометрія. Рівень стандарту: підруч. для 11 кл. закл. заг. серед. освіти. Київ: Видавничий дїм «Освіта». 2019. 272 с.
3. Білецька А. В. Формування ключової компетентності «Ініціативність і підприємливість» на уроках математики . URL: <https://naurok.com.ua/post/rozvivamo-pidpriemnicku-kompetentnist-uchniv> (дата звернення: 6.11.22)
4. Істер О. С. Математика: (алгебра і початки аналізу та геометрія, рівень стандарту): підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти. Київ: Генеза, 2019. 304 с.
5. Навчальна програма з математики (алгебра і початки аналізу та геометрія) для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту. *Прозатв. Наказом Міністерства освіти і науки № 1407 від 23 жовтня 2017 року.*
6. Овчар О. І. Математичні задачі з фінансовим змістом. Молодь і ринок. 2010. №12. С. 113- 117.

*Стаття надійшла до редакції
14 січня 2023*